

Şipşak Kafka

**Karla
Reimert**

DK

***Şipşak* Kafka**

ŞİPŞAK KAFKA

Orijinal adı: Kafka für Eilige

© Aufbau Verlag GmbH&Co. KG, Berlin 2008

Yazan: Karla Reimert

Almanca aslından çeviren: Gül Gürtunca

Türkçe yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Anatoliait Telif ve Tercümanlık Hizmetleri Tic. Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

1. baskı / Mart 2013 / ISBN 978-605-09-1384-2

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Mega Basım, Baha İş Merkezi. A Blok

Haramidere / Avcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 422 44 45

Sertifika no: 12026

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Şipşak Kafka

**Karla
Reimert**

Çeviren: Gül Gürtunca

Babam Rainer Reimert için.

İçindekiler

Ölü bir yazardan sevgilerle.....	11
Herkes için Kafka.....	17
Şipşakçılar için kısa bir Kafka profili.....	23
“Galeride”	25
“Hüküm”. Matmazel Felice B. için bir hikâye.....	29
“Bir Kavganın Tasviri”.	38
Kafka neden bir doğa şairi olamadı?.....	38
“Dönüşüm”	49
“Dönüşüm”e dair küçük interaktif alıştırmalar.....	66
Not: “Dönüşüm”ün bilinmeyen mutlu sonu.....	67
<i>Amerika</i> . Bir Amerikan yol filmi	68
“Felice’ye Mektuplar”	82
<i>Dava</i> . Bir polisiye komedi	101
“Yasa Önünde”ye dair küçük interaktif alıştırmalar	126
“Bir Taşra Hekimi”	127
“Akademi İçin Bir Rapor”	135
Hem iddia, hem karşı iddia. “Babaya Mektup”	141
“Babaya Mektup”a dair küçük interaktif alıştırmalar	154
Kafka’nın Günlükleri. 1910-1923 arasından yorumsuz bir otoportre.....	155
“Milena’ya Mektuplar”	164
<i>Şato</i> . Bir gotik roman	183
Kafka ve bluzun gizemi.....	210
“Bir Açlık Sanatçısı”. Bir sanat açlığı.....	214

“Şarkıcı Josefine ya da Fare Halkı”	223
İstisnasız. Franz Kafka’nın son oyunları	229
Gırtlak tüberkülozuyla boğuştuğu günlere dair hayali bir tutanak	238
Kafka’nın mezar taşı yazısı	241
Acelemiz olduğu için değinmeden geçtiklerimiz	242
Son olarak, küçük bir Kafka sınavı	244
 Ekler	 247
Kronoloji	249
Sinemaya uyarlanan eserleri	254
Kaynaklar	256

Ölü bir yazardan sevgilerle

Praglı sigorta memuru Franz Kafka, gelmiş geçmiş tüm yazarlar arasında hakkında en çok yazılıp çizilenidir. Yaşadığı dönemde yayımlanan ve çoğu dar bir sanatçı çevresine ulaşabilmiş fabllardan ve kısa, hazin aile öykülerinden oluşan eserleri bir avuçtan fazla olmasa da, hatta ölümünden sonra hiçbir eserinin yayımlanmamasını vasiyet etmiş olsa da, o artık Petersburg'dan Amerika'ya, Afrika'nın gizemli Fildişi Kıyısı'na kadar dünyanın dört bir tarafında geniş okur kitlelerinin tutkusu haline gelmiş bir yazar. Hakkında yazılanlar bir araya getirilse şatoları ve mahkeme salonlarını ağızına kadar doldurur. Kırktan fazla ülkede öğrenciler her yıl onun yüzü suyu hürmetine yorumlama işkencesine mahkûm ediliyor, genç kızlar Felice Bauer ve Milena Jesenská ile yazışmalarını okuyor, yeni yetme yazarlar Kafka'dan feyiz alarak yazınsal olgunluğa ulaşıyor. Hayvanlar âleminde bile geniş kitlelere ulaştığı düşünülüyor.

Kendisine duyulan ilgi ve hayranlığın ne kadar kafkaesk bir hal aldığını görseydi hiç şüphesiz ki çok sevinirdi. İroni onun olağanüstü niteliklerinden sadece biriydi. İsminin Alman dilinde bir sıfat olarak kullanıldığını görseydi bundan da büyük keyif alırdı. Almancanın Duden sözlüğü 1940'tan bu yana "kafkaesk" sözcüğünü "Kafka'nın betimlediği şekilde, gizemli ve ürkütücü olan" biçiminde tanımlamaktadır. Bu gizemli açıklamanın korkunç derecede az şey anlattığı da bir gerçektir.

Kendisinin de kabul ettiği kibri (özellikle de edebiyat konusunda) en güçlü kişisel özelliklerinden biriydi. Metin değerlendirme –kendi kaleme aldıkları da dahil– konusunda gösterdiği ustalığın yanı sıra dikkatli, dürüst, esprili, hassas kişiliği ve empa-

ti yeteneğiyle de tanınmaktadır. Kafka, pek olumlu sayılmayacak kişilik özelliklerine de sahipti; örneğin kararsızdı, korkaktı, hastalık hastasıydı ve ezici bir tutumla başkalarının hayatına el koymak gibi bir alışkanlığı vardı. İşte bütün bu kişisel özellikleri onun yazma serüvenini de doğrudan etkilediğinden, burada onlardan bahsedeceğiz.

Hemen bir örnek vererek başlayalım. Ne zaman Kafka'dan bahsedilse ilk önce şu satırları akla gelir: “Biri Josef K.’ya iftira etmiş olmalıydı; çünkü kötü bir şey yapmamış olmasına karşın bir sabah tutuklandı.” Demek öyle olmuştu. Daha yakından bakacak olursak “iftira etmiş olmalıydı” ifadesinin gitgide gizemli bir hal aldığını görürüz. Ahlaki değerlerin (iyi ve kötünün), nasıl bir sadakat ve ikiyüzlülükle tutuklama sürecindeki dünyevi adalet ile bir araya geldiğinden bahsetmiyorum bile. Peki, az önce giriş cümlesini alıntıladığımız *Dava* nasıl sonlanır? “(S)anki utanç, ondan sonra da hayatta kalacaktı.” Başlangıçtaki “iftira etmiş olmalıydı” ifadesi burada “utanç ... hayatta kalacaktı”ya dönüşürken, “suç” kavramı yerini “utanç”a mı bırakmıştır? Bir kez de olsa Dostoyevski’nin “suç ve ceza” modelini bir yana bırakıp gelin de birlikte kahkahalarla gülelim. Bir düşünün: Hayatımız boyunca kaç kez “yapmalıyım”larımız yerini gizliden gizliye “aslında yapmam gerekir”lere bıraktı ve gerçek anlamda suçlu olmamıza rağmen, pişman olmamız, ceza çekmemiz gerekirken, sadece utanç duymakla yetindik?

Kafka’nın belki de en güçlü yanı, buna benzer durumları bir sorun olarak algılayıp dâhiyane bir biçimde dile getirmesidir.

90’lı yılların başında Berlin’de Immanuelkirchstraße’de¹ bir daireye taşındım. Bu dairenin çaprazında “Felice’ye Mektuplar” isimli bir kafe vardı. Bu kafenin ismi, arkadaşlarım bana Franz Kafka’nın sevgilisi Felice Bauer’e yazdığı, Felice’nin ölümünden sonra yayımlanan o mektuplardan bahsedene ve kitabı Immanu-

1. Immanuelkirchstraße (Almanca): Immanuel Kilisesi Sokağı. (ç.n.)

elkirchstraße 29 numaradaki daireme postalayana kadar benim için bir muamma olarak kaldı. Kafka, bir kez bile görmemiş olsa da günde en az bir mektup gönderdiği o adresi hayalinde son derece etkili bir biçimde canlandırabiliyordu:

Hem, adres yanlış da olabilirdi, çünkü Immanuel Kirch kimdi? Kuşuklu bir adrese bir mektup göndermekten daha hüznümlü bir şey yoktur. Daha çok bir iç çekme gibidir. Sonra, caddenizde Immanuel Kilisesi'nin bulunduğunu öğrenince bir müddet her şey yolunda gitti. Ama adresinizin yanı sıra bir nirengi noktası da elde etmek isterdim, çünkü Berlin'deki bütün adreslerde var. Burasının fakir bir bölge olduğunu düşünmememe rağmen sizi kuzeyde düşünmek isterim.

Anlaşılan o ki, Kafka uzun süre Bayan Bauer'in gerçekte kaç numaralı binada oturduğunu bilmiyor, 20 ya da 30 numara olduğunu tahmin ediyordu. Hatta Berlin'deki apartman kompleksleri² arasında dolaşırken yolunu kaybetmiş bile olabilirdi. Buna rağmen Kafka'nın mektupları doğru adrese varmıştı. Kafka ile Felice'nin mektuplarından oluşan o muhteşem aşk romanı bu kez de yolunu kaybetmeden adresime ulaşmayı başarmıştı.

Değerli dostlarımdan gelen kitabın sayfalarını karıştırmaya başladığımda nutkum tutuldu. Bunun üzerine kısa sürede Kafka'nın bütün eserlerini edindim. Sonra da Berlin'in kuzeyinde bulunan ve hâlâ yoksul bir bölge olan bu muhitte onun *Felice'ye Mektuplar*'ını okumaya başladım.

Önümde bambaşka bir dünyanın kapıları açıldı. İnsanların kimi zaman taş kesilip hareketsiz kaldığı, topların ise dolapların içinde kendi yaşamlarını sürdürdükleri bir dünya. Öyle bir dünya ki insanlar bazen küçük hayvanlara ya da binalara dönüşürken, bazen de hiç beklemedikleri halde suçlanarak kendilerini rütbelerin sakal-bıyık biçimlerine göre dağıtıldığı ya da kaldı-

2. Mietkaserne: "Kira kışlası" diye de bilinir. Yoksullar için kiralık apartman dairelerinden oluşan kompleks. (ç.n.)

rıldığı, aynı kişinin çoğu kez hem davalı hem davacı, hem tanık hem de avukat olduğu anlaşılmaz yargı süreçlerinin içinde yeniden keşfediyor. Kimin kimi suçladığı, kimin suç duyurusunda bulunma hakkına sahip olduğu soruları – bunlar büyük olasılıkla, Kafka'nın çalıştığı Prag'daki Bohemya Krallığı İş Kazaları Sigorta Şirketi'nin avukatlarının karşılaştığı sorulardı. Yazdıkları, kimi zaman sonu ölümle biten erken dönem absürd tiyatro oyunlarını andırıyordu. Okurken acımasız babalar ve onlardan çok daha acımasız olan oğullarla karşılaştım. Dahası işkencelere, karanlık ve zorba bürokrasinin saçtığı dehşete tanıklık ettim; dağ gibi yükselen azgın dosya yığınlarıyla, kimsenin ehemmiyet vermediği insanlarla ve makinelere karşılaşmakla kalmadım, coşkuyla yuvarlanıp giderken tökezlenen memur kılığındaki palyaçolarla, içlerini dökmek istemelerine rağmen kendi duygusal tutumluluklarında tutsak kalan kadınlarla tanıştım; sonra, terbiye edilmelerine rağmen onurları için savaş vermeyi sürdüren sanatçılar ve hayvanlar –onlar ki Kafka'nın metinlerindeki en insani varlıklardır– çıktı karşıma. Yargı süreçlerinin rutin akışı sürüp giderken, çiçeği andıran derin yaralardan ansızın çıkıp metinlerin içine süzülen mucizeler tekdüzeliklerle, tozlu dosya yığınlarıyla ya da bilindik yöntemlerle karşılaşma olasılığını daha baştan sifira indiriyor. Kafka'nın öykülerindeki o öykünülmesi güç ironi sessiz filmleri andırır, rüzgâra karşı yürüyen Buster Keaton'ı ya da kendisini alaya alarak diktatörlere karşı savaşan Charlie Chaplin'i hatırlatır. Bunun yanı sıra anlatıcının kimliğinden emin olunamadığı için metinler kendilerine özgü gizem dolu yaşamlarını sürdürmeye devam ederler. Kafka'nın eserlerini bu denli sürükleyici kılan da işte budur.

Kafka'yı anlatmak mı? Yazarın tamamlanamayan ve ölümünden sonra yayımlanan üç romanı *Amerika*, *Dava* ve *Şato* ya da uzun öyküleri “Bir Taşra Hekimi”, “Dönüşüm” ve “Hüküm” ile babasına yazdığı yarı kurmaca mektup nispeten bu amaca hizmet edebilir. Peki, ya sıra sadece iki cümleden ya da beş satırdan oluşmalarına rağmen herkesçe 20. yüzyıl Alman edebiyatının en

iyileri arasında kabul edilen aforizmalarını anlatmaya gelince? En katı ölçütler ışığında değerlendirildiğinde bile tek kelimesi yadırganmayan metinleri anlatmaya çalışmanın ne anlamı var?

Belki de sadece dikkatleri bir kez daha bu sözcüklere çekerek, kaleminden dökülenlerin insanlar için ne kadar şaşırtıcı armağanlar vaat ettiğini göstermektir amacım. Kafka'nın yazı-armağanları, kusursuz bir üslubun şeffaf ve renkli kâğıtlarına sarılmış, ancak paket sıkıca bağlanmış. Bir kez laf olsun diye Kafka'nın metinlerinde “iyice”³ diye başlayan tüm sözcükleri bir sayın da görün: “iyice donmuş”, “iyice sarılmış”, “iyice bağlanmış”, “iyice tutulmuş” vb. kavramlarla ne kadar sık karşılaştığınızı görünce şaşıracaksınız. Bu, Kafka'nın öykülerini nasıl bir ustalıklı ördüğünün göstergesidir. Böyle bir önleme ihtiyaç duymasının en temel nedeni kendini korumaktır. Çünkü Kafka'nın eserlerinin en karakteristik özelliği mahremiyet içermesidir. Onun soğuk ve ölçülü üslubunun yöneldiği tek nokta kendi hayatıdır.

İnsanın, onun öykülerini çevreleyen düğümleri hiçbir kaynağa gereksinim duymaksızın çözmeye kalkıştığında kendisini vahim bir çaresizliğin ortasında bulması işten bile değildir. Diğer taraftan düğümleri betimleyen bir kitapla o koskocaman paketlerin karşısında oturup, gururla “Şu görmüş olduğunuz düğüm var ya, toplum eleştirisi ve prenatal⁴ Yahudi psikolojisiyle ilgilidir” demeniz sizi bir adım bile ileriye taşımayacaktır. Bu tip sorularla insan sadece metinlere ve kendi zihnine eziyet etmekle kalacaktır. Kafka bu tip eziyetleri gayet iyi biliyordu:

Elbette eziyet de berbat bir şeydir. İskender bir türlü çözülmeyen Gordion düğümüne işkence etmeyi aklından bile geçirmemiştir.

Gerekirse elimize bir kılıç alıp önümüze çıkan düğümleri sırayla keser, paketleri birbiri ardına açabiliriz – böyle yaparsak işi-

3. Almanca “fest”. Birleşik sözcüklerin başına getirilir. Çoğu zaman “iyice, tamamen” vb. anlamı taşır. Sonraki cümlede verilen örneklerin Almancaları: *festgefroren*, *festgeschnürt*, *festgehalten*, *festgebunden*. (ç.n.)

4. Doğum öncesiyle ilgili. (ç.n.)

mize yaracak ya da sadece hoşumuza gidecek bir tek armağana bile rastlamayacağımız kesindir.

Tam da bu noktada, bu kitabı da size yardım eli uzatsın diye aldınız. Çok pahalı değil, hoş bir okuma vaat ediyor ve sizden kördüğümüleri çözmenizi beklemiyor. Ve belki kısa olmasına rağmen bazı soruları bile aydınlatabilir. Böylece tam da Kafka'nın istediği gibi davranmış oluyoruz, çünkü o kısa yaşamının her aşamasında aceleliydi:

Ve böylece zaman sorularla geçip gidiyor. "Çok acil" diye yazdığımı hatırlamıyorum, ama aklımdan geçirdiğim olmuştur.

Herkes için Kafka

Önce iyi haberi verelim: Bugün biri çıksa ve Kafka'nın eserlerinin tümünü etraflıca açıklayan bir eser ortaya koyduğunu iddia etse herkes onun keçileri⁵ kaçırdığını düşünür, ki bu keçiler de en iyi ihtimalle Kafka'nın kendilerine “bir yuva olacağını” düşünerek yollara düşmüş mahluklardır. Ne var ki yuva falan bulamaz, başıboş dolaşmaya devam ederler. Sayıları 12.000'i bulan yorumlama girişimine rağmen bugün edebiyatbilim bile Kafka'nın metinleri üzerindeki “esrar” perdesinin tam anlamıyla kaldırılamadığını kabul etmiştir.

Peki, nasıl oluyor da Kafka'nın etkisine karşı bir ilaç bulunmuyor? Eğer yorum ortalığı kasıp kavuran bir hastalıksa, Kafka'nın yazdığı metinler bu hastalığa direnç gösteriyor demektir. Yataklarında oturmuş afacanlar gibi neşe içinde “Alt tarafı bir hekim, alt tarafı bir hekim” diye şarkılar söylüyor olmaları işten bile değil. Kafka'nın eserlerini “şifreleyerek” kaleme aldığını, onları –ve elbette ki yazarı da– “anlamak” için sadece ve sadece doğru şablonu kullanmamız gerektiğini düşünmek ise koskocaman bir yanılgıdır.

Evet, Kafka yorumcularının dünden bugüne büyük bir aşkla yaptığı şey tam da budur. Kafka'nın arkadaşı Max Brod bunların başında gelir. Brod 1927'de Kafka'nın eserlerinin “Siyonist” yorumu üzerine yazdığı makalede: “*Şato*'da ‘Yahudi’ sözcüğüne hiç rastlanmaz” der ve devam eder: “Buna rağmen *Şato*'da Kafka'nın asimilasyonu nasıl tüm dehşeti ve anlamsızlığıyla ortaya koyduğu elle tutulur biçimde fark edilir.” Belki elle tu-

5. Metnin Almanca aslında Kafka'nın “Bir kafes kuş aramaya çıktı” aforizmasına gönderme yapılarak “kuş” ve “kafes” benzetmesi kullanılmıştır. (ç.n.)

tuluyor olabilir, ama ne yazık ki gözle görülmediği su götürmez bir gerçek.

Kafka'nın eserlerinin okura ulaşmasını sağlamakla yetinmeyen sadık dostu Max Brod, çok sayıda başka eserinin yanı sıra *Şato* ve *Dava* gibi iki büyük yapıtın da sonsözlerini yazmış, bu iki eseri teolojik açıdan yorumlayarak Tanrı figürünün iki biçimde yani "merhamet" ve "yargı" olarak metinlere sızdığını iddia etmiştir – böylece de onunkinin izini süren ya da sürmeyen birçok farklı yorumun önünü açmıştır. Günümüze gelene kadar çok sayıda araştırmacı Kafka'nın eserlerinde Yahudilik olgusu hakkında çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmalarda kimi zaman Kabalacı ya da Siyonist etkiler ön plana çıkarken, kimi zaman da Yahudi halk tiyatrosu, Yahudilerin dili ya da daha genel anlamda doğuda yaşayan Yahudiler gibi konulara ağırlık verilmiştir. Tam da bu noktada tehlike arz eden bir durum söz konusudur: İnsanın "dini" ve "kültürel yapısı" ömür boyu devam eden bir süreci ifade etmesine rağmen, bu süreç bir duruma indirgenmiş, dolayısıyla aldatıcı bir biçimde kısaltılmış olur. Yine de Kafka'nın metinlerinde "Yahudiliğin izleri"nin peşine düşmek, özellikle de Yahudilerin dünya görüşünün izini sürmek son derece ilginç bir deneyim vaat edebilir. Hatta öykülerini okurken satır aralarında "Yahudi" Kafka'yla karşılaşmak keyifli bile olabilir.

Bunun yanı sıra hiç de inandırıcı olmayan Kafka yorumlarıyla da karşılaşılır. Bunlardan biri özellikle 50'li yıllarda öne çıkan Kafka'yı "Hıristiyanlaştırma" girişimidir ve iki temel yöntem izlemiştir: ya Kafka'nın Mesih tarafından kurtarılmayı kabul edemeyen kahramanlarından derme çatma "Yahudi"ler inşa etmiş, ya da Kafka'nın Kierkegaard okumalarına gereğinden fazla önem vererek, Kafka'nın eserlerinin temelde dini çatışmaları konu aldığını ileri sürmüşlerdir. Sonuçta, bu görüşler az ya da çok sadece sahiplerinin yaşadığı çatışmaları ve kurtuluş tasavvurlarını ortaya koymaktadır.

Kafka'nın ölümünden kısa bir süre sonra Avrupa önce nasjonal sosyalistler ile faşistlerin, sonra da Stalinistlerin ve onla-

rın hem büyük hem de küçük burjuva destekçi ve sempatizanlarının terörüne sahne oldu. Kafka'nın eserleri 1935'ten itibaren Berlin'de, kısa bir süre sonra da Prag'da yayımlanamaz hale geldi. Yazarın çok sayıda arkadaşı ve yakını Fransa, İngiltere ya da Amerika'ya kaçmak zorunda kaldı, aralarında üç küçük kız kardeşi ile gençlik aşkı Milena Jesenská'nın da bulunduğu çok sayıda yakını acımasızca öldürüldü. Hayatta kalmayı başaranlar gittikleri ülkelerde –önce Fransa, sonra Amerika ve İngiltere'de– Kafka'nın tanınmasını sağladı, öyle ki bugün Kafka Anglosakson dünyasında son derece popüler bir yazar halindedir.

Benjamin, Musil, Tucholsky, Thomas Mann ya da Canetti gibi çağdaşları genellikle yazarın tanıklık ettikleri yaşamından yola çıkarak özellikle eserlerindeki “iktidar” olgusu üzerinde yoğunlaşmışlardır. Örneğin Canetti, iktidarı Kafka kadar iyi anlayan bir Alman yazarı daha olmadığını ileri sürmüştür. Canetti'nin yanı sıra Milena Jesenská ve Philip Roth başta olmak üzere, Kafka'nın eserlerinin 20. yüzyılın dehşetine işaret eden “yarı-peygamberce” öngörüler içerdiğine inananların sayısı hiç de az değildir. Bahsedilen dehşet, 20. yüzyılda sandık odalarından dışarıya taşan işkenceleri; sapkın bir bürokrasinin sadece Auschwitz'e giden trenlerin tarifelerine ve özürülülerin yaşam maliyetlerinin hesaplandığı matematik problemlerine yansımakla kalmayan canavarlığını ifade etmektedir.

Kafka'nın sadece dar bir yazar çevresinde kalmayıp genişleyen popüleritesinden dolayı, kimlerden etkilendiği merak konusu haline gelmiş, bu dilsel evrenin kaynağı, köklerinin nerelelere dayandığı herkesçe merak edilmiştir. Yanıtlar Homeros'tan Cervantes'e, Kant'tan Hegel'e, Aydınlanma geleneğinden varoluşçulara, Georg Büchner ya da E.T.A. Hoffmann'dan ekspresyonistlere kadar uzanan bir yelpazede dağılım göstermektedir. Bu bağlamda tarihselliğin belirleyici olmayışının nedeni, –Jorge Luis Borges'in Kafka için söylediği gibi– gerçek bir yazarın durup dinlenmeden “kendi öncülerini yarattığı” gerçeğidir. Kafka, zihinsel gelişimine katkıda bulunanları belirtirken son derece ti-

tiz davranmıştır. Dostoyevski ve Kierkegaard'ın dışında Kleist, Flaubert ve Gillparzer'i de anmadan geçmemiştir. Pek üzerinde durmadıysa da Goethe'den de etkilendiğini dile getirmiştir. Kafka'nın Goethe'den bahsetmeyişinin bir nedeni de Weimar'daki Goethe Evi'nde Margarete Kirchner ile "dillere destan" bir aşk yaşamış olmasıdır.

Kafka'nın eserlerinin okurla buluşmasını sağlayan önemli girişimlerin çoğunun kaynağı ABD'dir. Örneğin Kafka romanlarının Max Board tarafından düzenlenen bölümleri titizlikle gözden geçirilerek yeniden sıralanmış, yazarın yaşamı ve eserlerinin alımlanışına ilişkin değerlendirmeler de eklenmiştir. Kafka, daha önce de belirttiğimiz gibi, sadece "yazarların yazarı" olmakla kalmayıp aynı zamanda yayıncıların yazarı da olduğundan, hakkındaki eleştiriler ve araştırmalarda kullanılan dil düzeyi sıklıkla son derece yüksektir, bu nedenle kendi başlarına bir edebi eser kabul edilirler. Kafka hakkında yazdıkları edebiyat bağlamında değerlendirilen yazarlar arasında Canetti'den Hesse'ye, Wagenbach'tan Ilse Aichinger'e, Reinhard Baumgart'a, Philip Roth'a ve elbette Nobel ödüllü Imre Kertész'e kadar birçok isim sayılabilir. Bu noktada 50'li yıllarda hayatını tehlikeye atmak pahasına da olsa yeni veriler toplayıp Kafka'nın gençlik yıllarını konu alan bir biyografi kaleme alan ve bu çalışmasıyla diğerlerine öneyak olan Klaus Wagenbach'ı anmadan geçemeyiz. Wagenbach, yazdıklarıyla yazarın yaşamına ışık tutmakla, Max Board'ın çizdiği Kafka profilini revize etmekle kalmadı, Kafka'yı Germanistiğin restoratif ellerinden kurtardı. Klaus Wagenbach'ın Kafka biyografisi günümüzde hâlâ temel eser kabul edilmektedir. Yazar, çıplaklık kültürü, vejetaryenlik ve o dönem Filistin'deki Kibbutizm gibi çok sayıda yenilikçi harekete yakınlık duyan Kafka'yı oldukça modern biri olarak tanıtmıştır.

Ayrıca Hartmut Binder de Kafka'nın eserleri üzerinde yıllarca süren çalışması sonucunda detaylı bir araştırma ortaya koymuştur. Bugünkü ölçütler göz önünde bulundurulduğunda onun çalışmasından bağımsız bir Kafka araştırması düşünülemez.

Vakti az olanlara! Hayatımızı değiştirenlerin hayatları **şipşak** dizisinde!

Hiçbir yazar, tanıklık ettiği çağın evrimini, 1883'te doğan, 1924'te ölen Franz Kafka kadar derinden hissedememiş, onun kadar iyi ifade edememiştir. Yazdıkları artık dünya edebiyatının en önemli eserleri arasında sayılıyor, Kafka bugün modern bir edebiyat ikonu -başında hale taşıyan bir açlık sanatçısı- kabul ediliyor ama, eserleri hâlâ esrarını korumakta. Tıpkı kadastro memuru Bay K.'nin gizemli şatoyu izlediği gibi, derin bir saygı ve çaresizlikle bakıyoruz Kafka'nın kaleminden çıkan her sözcüğe.

Bu kitap, Franz Kafka karşısındaki ürkekliliğimizi gideriyor. Karla Reimert esprili üslubu ve ayrıntılı anlatımıyla Kafka'nın öyküleri, romanları ve mektuplarının ne şekilde alımlanabileceğini göstermekle kalmıyor, bu aşamada yazarın biyografisinin ne denli önemli bir rol oynadığını da örneklerle açıklıyor.

Çeviren: Gül Gürtunca

DK
DOĞAN
KİTAP

ISBN 978-605-00-1384-2

9 786050 913842

serifikalı no: 15940

dogankitap.com.tr

Tazeyi Edilen Perakende Satış Fiyatı

₺ 19